

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2020 елның 24 нче апреле

КАРАР

172 №

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы башкарма комитетының вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхсән кабул итү Тәртибен раслау турында

2006 елның 2 маендагы "Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 2006.02.05. 59 - ФЗ №), 2003 елның 12 маендагы "Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, РФ Президентының 2017 елның 17 апрелендәге "Гражданнар һәм оешмалар мөрәжәгатьләрен карау нәтижеләренә мониторинг һәм анализ ясау турында" 171 номерлы эмере, 2006 елның 4 маендагы "Татарстан Республикасында коррупциягә каршы тору турында" 34-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхсән кабул итү Тәртибен расларга. (Алга таба - Тәртип)
2. Әлеге карарны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге "Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында" бастырып чыгарырга һәм Әлки муниципаль районының рәсми alkeevski.tatarstan.ru сайтында халыкка игълан итәргә.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының гомуми бүлеге начальнигына йөкләргә.

Житәкче:

И.В.Юсупов

**Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының
вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхсэн кабул
итү Тәртибе**

1. Гомуми нигезләмә

1.1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм шәхси кабул итү Тәртибе (алга таба - Тәртип) 2006 елның 2 маендагы "Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 59-ФЗ номерлы Федераль закон(алга таба - 2006.02.05. 59 - ФЗ №), 2003 елның 12 маендагы "Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы, 2014 елның 24 июлендәге "Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында" Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр керту хакында" 75-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2006 елның 4 маендагы "Татарстан Республикасында коррупциягә каршы тору турында" 34-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнә.

1.2. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе гражданы (алга таба шулай ук - граждан) тарафыннан үзенә беркетелгән жирле үзидарә органнына мөрәжәгать итү хокукын гамәлгә ашыруга бәйле хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала, шулай ук Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе билгели.

1.3. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карауның билгеләнгән тәртибе гражданның барлык мөрәжәгатьләренә дә кагыла.

1.4. Тәртип Әлки муниципаль районы муниципаль берәмлегенең рәсми сайтында урнаштырыла.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр

2.1. Граждан мөрәжәгате (алга таба-мөрәжәгать) - жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә юлланган тәкъдим, гариза яки шикаять, шулай ук гражданның дәүләт органына, жирле үзидарә органына телдән мөрәжәгате;

2.2. тәкъдим - законнарны һәм башка норматив хокукый актларны, жирле үзидарә органны эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләренә үстерү, дәүләт һәм жәмгыять эшчәнлегенең социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча гражданның тәкъдимнәре;

2.3. гариза - гражданның аның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турындагы үтенеч яки законнарны һәм башка норматив хокукый актларны бозу, жирле үзидарә органны һәм вазыйфай затлар эшендә кимчелекләр, яки күрсәтелгән органның һәм вазыйфай затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү турында хәбәре;

2.4. шикаять - гражданинның бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисә яклау турында үтенеч;

2.5. вазыйфай зат-даими, вакытлыча яисә махсус вәкаләт буенча хакимият вәкиленең функцияләрен башкаручы яки жирле үзидарә органында оештыру-боеру, административ хужалык функцияләрен башкаручы зат.

2.6. коллектив мөрәжәгать астында ике яки аннан күбрәк гражданның мөрәжәгате, гражданнар берләшмәләре, шул исәптән юридик затлар берләшмәсе, шулай ук тавыш бирү яисә митингта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгать аңлашыла.

3. Гражданнарның мөрәжәгать итү хокукы

3.1. Гражданнар шәхсэн мөрәжәгать итәргә, шулай ук, гражданнар берләшмәләренен мөрәжәгатьләрен дә кертеп, индивидуаль һәм коллектив, шул исәптән халык алдында әһәмиятле функцияләрне гамәлгә ашыру вазыйфасы йөкләнгән юридик затларга, дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм аларның вазыйфай затларына, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләргә һәм башка оешмаларга һәм аларның вазыйфай затларына мөрәжәгатьләр жибәергә хокуклы.

3.2. Гражданнар мөрәжәгать итү хокукын ирекле һәм ихтыяри рәвештә гамәлгә ашыралар. Гражданнарның мөрәжәгать итү хокукын гамәлгә ашыру башка затларның хокукларын һәм ирекләрен бозмаска тиеш.

3.3. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау бушлай башкарыла.

4. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен карауга бәйле хокук мөнәсәбәтләрен хокукый жайга салу

4.1. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карап тикшерүгә бәйле хокукый мөнәсәбәтләр Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясенен халыкара килешүләре, федераль конституциячел законнары, әлегә Тәртип белән жайга салына.

4.2. Россия Федерациясе субъектларының законнары һәм башка норматив хокукый актлары гражданнарның мөрәжәгать итү хокукын яклауга юнәлдерелгән нигезләмәләрне билгеләргә, шул исәптән әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән гарантияләрне тулыландыручы мөрәжәгатьләргә гражданнарның хокуклары гарантияләрен билгеләргә. мөмкин.

5. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

Жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклы:

1) өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга яки аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә;

2) әгәр дә бу башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса һәм әгәр күрсәтелгән документларда һәм материалларда дәүләт яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булмаса мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;

3) мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, язмача җавап, язма мөрәжәгатъне дәүләт органына, җирле үзидарә органы яисә мөрәжәгатъләрдә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә бирелгән вазыйфаи затка күчәрү турында хәбәрнамә алырга;

4) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатъне карауга бәйле рәвештә мөрәжәгатъ итү буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлләргә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгатъ итәргә;

5) мөрәжәгатъне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгатъ итәргә.

6. Гражданның мөрәжәгатенә бәйле иминлек гарантияләре

6.1. Гражданны җирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка күрсәтелгән органнарның яисә вазыйфаи затның эшчәнлеген тәнкыйтләр яки үз хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатъләрен яки башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатъләрен торгызу яисә яклау максатларындагы мөрәжәгатенә бәйле рәвештә эзәрлекләү тыела.

6.2. Мөрәжәгатъне караганда мөрәжәгатътәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәгълүматларны аның ризалыгыннан башка фаш итү рөхсәт ителми. Җирле үзидарә органына яисә мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән вазыйфаи затка җибәрелгән язмача мөрәжәгатъ мөрәжәгатътәге белешмәләр таратылмый.

7. Мөрәжәгатъләргә карата таләпләр

7.1. Гражданның язма, электрон, телдән мөрәжәгатъ итәргә хокуклы.

7.2. Гражданның үзенең язмача, электрон мөрәжәгатендә мәҗбүри тәртиптә мөрәжәгатъ җибәрелүче дәүләт органы яки җирле үзидарә органы исемен, яисә тиешле вазыйфаи затның фамилиясен, исемен, атасының исемен, яки тиешле затның вазыйфасын, шулай ук үзенең фамилиясе, исеме, атасының исемен (соңгысы - булган очракта), җавап җибәрелергә тиешле почта адресын, электрон адресын (булган очракта), мөрәжәгатъләрне янадан адреслау турында хәбәрнамәне мәҗбүри рәвештә күрсәтә, тәкъдимнең, гаризаның яисә шикаятьнең асылын бәян итә. Язма мөрәжәгатътә шәхси имзасын һәм датаны куя.

7.3. Дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгатъ әлеге Федераль законда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәжәгатътә гражданның үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы - булган очракта), җавап электрон документ рәвешендә җибәрелергә тиеш булса, электрон почта адресын, һәм җавап язмача җибәрелергә тиеш булса, почта адресын мәҗбүри тәртиптә күрсәтә. Гражданның мондый мөрәжәгатъкә кирәкле документларны һәм материалларны электрон формада теркәргә яисә күрсәтелгән документларны һәм материалларны яисә аларның күчермәләрен язма рәвештә җибәрергә хокуклы.

7.4. Кирәк булган очракта, үз дәлилләрен раслау өчен, гражданның язма, электрон мөрәжәгатъкә документларны һәм материалларны яки аларның күчермәләрен кушып бирә.

7.5. Гражданның Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телендә яисә Россия Федерациясе халыкларының теләсе кайсы башка телендә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән мөрәжәгатъ итәргә хокуклы. Сораулар, тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятькә җаваплар

гражданнар мөрәжәгать иткән телдә бирелә. Мөрәжәгать телендә җавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

7.6. Әгәр язма мөрәжәгатьтә мөрәжәгать җибәргән гражданның фамилиясе яки җавап җибәрелергә тиешле почта адресы күрсәтелмәгән булса, мөрәжәгатькә җавап бирелми. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә эзерләнгән торган, эшләнгән торган яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны эзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгать аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына җибәрелергә тиеш.

7.7. Әгәр язма мөрәжәгать тексты укырлык булмаса, мөрәжәгатькә җавап бирелми һәм ул аның компетенциясе нигезендә органга яисә вазыйфай затка каралуга җибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгать теркәлгән көннән жиде көн эчендә, әгәр аның фамилиясе һәм почта адресы укырлык икән, мөрәжәгать җибәргән гражданга хәбәр ителә.

7.8. Гражданнар мөрәжәгатьләрен тапшыруның югарыда санап үтелгән тәртибе белән беррәттән органга, вазыйфай затка мөрәжәгать телеграмма яки факсималь элемент аша тапшырылырга мөмкин. Күрсәтелгән мөрәжәгатьләр 2014 елның 24 июлендәге "Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында" Татарстан Республикасы Законына үзгәреشلәр кертү хакында" 75-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән таләпләргә җавап бирергә тиеш.

8. Мөрәжәгатьне карауга кабул итү мәҗбүрилеге

8.1. Әлки муниципаль районы органына яисә вазыйфай затына кергән мөрәжәгать, аларның компетенциясе нигезендә, мәҗбүри рәвештә теркәлергә һәм карап тикшерелергә тиеш.

8.2. Кирәк булган очракта мөрәжәгатьне карый торган орган яисә вазыйфай зат аны карап тикшерүне урынга чыгып тәмин итә ала. Урынга чыгып мөрәжәгатьне карауны оештыру тәртибе, шул исәптән аны үткәру сроклары, органнарның норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

9. Вәкаләтләре туктатылган вазыйфай затка адресланган граждан мөрәжәгатьләрен карау

9.1. Гражданның әкаләтләре туктатылган вазыйфай затка адресланган мөрәжәгәте күрсәтелгән вәкаләтләргә гамәлгә ашыру йөкләнгән вазыйфай зат тарафыннан карала.

9.2. Мөрәжәгатьне теркәү мәҗбүри.

10. Язма мөрәжәгатьне теркәү һәм җибәрү

10.1. Граждан язма мөрәжәгатьне мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләргә хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфай затка турыдан-туры җибәрә.

10.2. Язма мөрәжәгать органга яисә вазыйфай затка кергәннән соң өч көн эчендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының гомуми бүлегендә мәҗбүри теркәлергә тиеш.

10.3. Житәкче резолюциясе белән күрсәтелгән, ләкин орган яисә вазыйфай зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләргә үз эченә алган язма мөрәжәгать, теркәлгән көннән алып жиде көн эчендә, әлегә Тәртипнең 7 пунктындагы 7.7 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, мөрәжәгать җибәргән гражданга, мөрәжәгатьне яңадан адреслау турында

хэбэрнамэ жибэрелеп, мөрэжэгатыләрде куелган мәсьәләләрне хэл итү компетенциясенә керүче органга яисә тиешле вазыйфаи затка юнәлдерелә

10.4. Язма мөрэжэгатытә куелган мәсьәләләрне хэл итү берничә орган яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керсә, мөрэжэгатынең күчәрмәсе теркәлгәннән соң жиде көн эчендә тиешле органнарға яисә тиешле вазыйфаи затларға жибәрелә.

10.5. Язма мөрэжэгатыне башка органга яисә башка вазыйфаи затка карауга жибәргәндә, кирәк булган очракта, күрсәтелгән органнардан яисә вазыйфаи заттан язма мөрэжэгатыне карау нәтижәләре турында документларны һәм материалларны соратып алырга мөмкин.

10.6. Шикаятыне карары яисә гамәл кылуы (гамәл кылмавы) дөгъва белдерелгән органга яисә вазыйфаи затка карау өчен жибәрү тыела.

10.7. Әлеге статьяның 10.6 өлешендә каралган тыю нигезендә мөрэжэгатыләрде куелган мәсьәләләрне хэл итү компетенциясенә керүче орган яисә вазыйфаи затка карау өчен шикаяты жибәрү мөмкин булмаган очракта, гражданинга аның тиешле карарға шикаяты бирү хокукын аңлату белән шикаяты кире кайтарыла яисә билгеләнгән тәртиптә гамәл кылу (гамәл кылмау) судка жибәрелә.

10.8. Электрон рәвештә жибәрелгән мөрэжэгатыләр әлеге Тәртипнең 10 пункты белән тәңгәл рәвештә теркәлә һәм жибәрелә.

11. Гражданнар мөрэжэгатыләрән карау сроклары

11.1. Мөрэжэгатыләрнең барлык төрләре-органга яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә килгән шәхси һәм коллектив мөрэжэгатыләр язма мөрэжэгаты теркәлгән көннән соң 30 көн эчендә карала.

11.2. Аерым очрактарда, шулай ук әлеге Тәртипнең 10 пунктындагы 1 өлешендә каралган мөрэжэгаты жибәргән очракта, орган житәкчесе, вазыйфаи зат яки вәкаләтле зат мөрэжэгатыне карау срогын мөрэжэгатыне жибәргән гражданга карау срогын озайту турында хэбәр итеп, 30 көннән дә артык озайтырга хокуклы.

12. Гражданнар мөрэжэгатыләрән карау белән бәйлә рәвештә органнарға яки вазыйфаи затларға билгеле булган мәгълүматларны таратмау

12.1. Гражданнар мөрэжэгатыләрән караганда, мөрэжэгаты итүченең ризалыгыннан башка, аның шәхси тормышы турында мәгълүматлардан файдалану һәм тарату тыела, шулай ук аның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, яшәү урыны, эш яки уку урыны турында мәгълүматларны тарату рөхсәт ителми.

12.2. Мөрэжэгатыне караганда мөрэжэгатытәге мәгълүматларны тарату рөхсәт ителми. Мөрэжэгатытә куелган мәсьәләләрне хэл итү вәкаләтләре булган органга яисә вазыйфаи затка жибәрелгән язманча мөрэжэгатыләрдегә белешмәләр таратылмый.

13. Язма дәлиләрне тапшыру бурычы

13.1. Мөрэжэгатыне караучы орган яисә вазыйфаи зат таләбенә билгеләнгән тәртиптә юнәлтелгән орган яисә вазыйфаи зат, мөрэжэгатыләрне карау өчен кирәкле документларны

һәм материалларны, дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче һәм бирү өчен аерым бер тәртип билгеләнгән белешмәләр булган документлар һәм материаллардан тыш, 15 көн эчендә бирергә тиеш.

13.2. Таләп ителә торган дәлилләргә аңлы рәвештә тапшырмауда гаепле вазыйфай затлар законнар нигезендә җаваплы.

14. Гражданның шәхси кабул итүне оештыру

14.1. Органнарда гражданның шәхси кабул итү вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә:

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе;

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе урынбасарлары;

Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының эшләр идарәчесе.

Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының гомуми бүлеге начальнигы ;

Инфраструктура үсеше бүлеге начальнигы (архитектор);

Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты ГХАТ бүлеге начальнигы;

Әлки муниципаль районы Башкарма комитеты архив начальнигы;

Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының торак төзү һәм субсидияләү бүлеге начальнигы ;

Әлки муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге начальнигы;

14.2. Органнарда гражданның шәхси кабул итүне оештырганда "Россия Федерациясе гражданның мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында" Федераль закон белән билгеләнгән гражданның шәхси кабул итү тәртибенә карата таләпләр исәпкә алына.

14.3. Кабул итү һәр сишәмбе 8.00 сәгатьтән 11.00 сәгатькә кадәр вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә. Белешмәләр өчен телефон: 8(84346)21-7-60

Кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр, гражданның кабул итү өчен җаваплы вазыйфай затларның контакт телефоннары турында мәгълүмат гражданның массакуләм мәгълүмат чаралары һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәре аша, ТР, Әлки муниципаль районы ,Базарлы Матак авылы,Крайнов урамы 56 йорт адресында урнашкан район Советы һәм Башкарма комитеты бинасындагы мәгълүмати стендларда җиткерелә.

14.4. Кабул итүгә язылган һәр гражданның шәхси кабул итү карточкасы (1 нче кушымта) тутырыла, анда күрсәтелә:

- 1) мөрәҗәгать итүченең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме;
- 2) яшәү урыны адресы;
- 3) кабул итүне алып баручы вазыйфай затның фамилиясе;
- 4) мөрәҗәгатьнең кыскача эчтәлеге

5) башка кирэкле белешмэлэр.

6) мөрөжөгатылэрне карау нәтижеләре;

7) телдән жавапка ризалык (яки ризасызлык).

Гражданнарны шәхси кабул итү карточкасы гражданнарны кабул иткән вазыйфай зат тарафыннан имзалана.

14.5. Шәхси кабул итү вакытында гражданин шәхесне раслаучы документ күрсәтә.

14.6. Телдән мөрөжөгатытә баян ителгән фактлар һәм хәлләр ачык һәм өстәмә тикшерү таләп итмәгән очракта, гражданның ризалыгы белән мөрөжөгаты итүгә жавап кабул итүне гамәлгә ашыручы вазыйфай зат тарафыннан, шәхси кабул итү карточкасында язма теркәлеп, телдән бирелергә мөмкин. Калган очракларда мөрөжөгатытә куелган сорауларның асылы буенча язмача жавап бирелә.

14.7. Шәхси кабул итү барышында кабул ителгән язма мөрөжөгаты теркәлә һәм "Россия Федерациясе гражданнары мөрөжөгатыләрне карау тәртибе турында" Федераль законда һәм әлеге Тәртиптә билгеләнгән тәртиптә карала.

14.8. Гражданнарны шәхси кабул итү өчен билгеләнгән көннәрдә һәм сәгатыләрдә органнарда беренче чираттагы шәхси кабул итү хокукына ия:

а) I, II төркем инвалидлар һәм (яки) аларның законлы вәкилләре (уллыкка алучы ата - аналарның берсе, опекун яки тәрбияләүче);

б) Бөек Ватан сугышы ветераннары, Россия Федерациясе Геройлары, Советлар Союзы Геройлары, Социалистик Хезмәт Геройлары, Россия Федерациясенә Хезмәт Геройлары, сугыш хәрәкәтләре ветераннары;

в) инвалид балалар, ятим балалар, ата-ана каравыннан мөхрүм калган балалар, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясенән мөхрүм калган балалар арасыннан затлар, шулай ук мондый балаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатыләрне тәмин итүгә һәм яклауга бәйлә мәсьәләләр буенча мөрөжөгаты итүче аларның законлы вәкилләре һәм вәкилләре;

г) өч яшькә кадәрге балалар белән кабул итүгә килгән гражданнар.

14.9. Әлеге пунктның 14.9 өлешендәге а-г пунктларында күрсәтелгән гражданнар шәхсэн кабул итү вакытында, аларны беренче чиратта шәхси кабул итүгә хокукын раслаучы документ күрсәтәләр.

14.10. Органнар житәкчеләре беренче чираттагы шәхси кабул итүгә хокукы булган гражданнарның өстәмә категорияләрне билгели алалар.

14.11. Бер үк вакытта беренче чираттагы шәхси кабул итү хокукына ия берничә граждан булса, гражданнарны кабул итү аларның килү тәртибендә гамәлгә ашырыла.

15. Шикаятъ бирү хокукы

Тәкъдиме, гаризасы, шикаяте буенча кабул ителгән карар белән килешмәгән граждан, бу карарга карата шул органга яки органга турыдан-туры буйсынган вазыйфай затка яисә дөгъвалана торган карар кабул иткән вазыйфай затка яки судка шикаятъ белдерү хокукына ия.

16. Орган һәм вазыйфай затның гариза карау буенча бурычлары

Гаризада куелган мәсьәләләрне карау компетенциясенә кәргән орган һәм вазыйфай зат бурычлы:

- 1) гаризаны асылда законда билгеләнгән срокларда карарга;
- 2) граждандан гаризасы буенча элек кабул ителгән карарларның үтәлешен исәпкә алырга;
- 3) нигезле карар кабул итәргә һәм аның үтәлешен тәмин итәргә;
- 4) гариза биргән граждандан гаризаны карау нәтижәләре һәм аның буенча кабул ителгән карарны законнарда билгеләнгән вакытта хәбәр итәргә;
- 5) гаризада бәян ителгән таләпләрне канәгатьләндермәгән очракта, язма рәвештә гариза биргән гражданның мәгълүматына, баш тарту сәбәпләрен житкерергә, шулай ук гариза буенча кабул ителгән карарга карата шикаять бирергә мөмкин булган органны яисә вазыйфай затны күрсәтергә.

17. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

Орган яисә вазыйфай зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждандан хокуклары:

- 1) мөрәжәгатьне карый торган затка дәлиләрне шәхсән бәян итәргә;
- 2) органның тиешле структур бүлекчәсендә яисә тиешле вазыйфай заттан телдән (шул исәптән телефон аша) яки язма мөрәжәгатьне теркәү, шулай ук аны карау сроклары турында электрон рәвештә мәгълүмат алырга;
- 3) граждандан тарафыннан бирелгән язма мөрәжәгатьнең икенче нөхсәсендә бирелгән датасын, мөрәжәгатьне кабул иткән органның вәкаләтле затының (вазыйфай зат) фамилиясен һәм инициалларын күрсәтеп, имза салу юлы белән кабул итү фактын таныклавына;
- 4) өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга яки аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә;
- 5) язма гариза буенча әгәр бу башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса, күрсәтелгән документларда һәм материалларда федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүчә белешмәләр булмаса, мөрәжәгатьне карап тикшерүгә кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;
- 6) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең, “Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртібе турында” Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очрактан тыш, асылы буенча язмага жавап, язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфай затка яңадан адреслау турында хәбәрнамә алырга;
- 7) мөрәжәгать итү буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлләргә (гамәл кылмауга) мөрәжәгатьне Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртібендә карауга бәйле шикаять белән мөрәжәгать итәргә;
- 8) мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә;
- 9) мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга шикаять бирергә;
- 10) вәкил хезмәтеннән файдаланырга;

11) законнарда билгелэнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазыйфай затның законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нигезендә китерелгән зыянны каплатуга һәм мораль зыянны компенсацияләүгә.

18. Органнарның гражданнардан "турыдан-туры линия" һәм "кайнар линия" телефоннары буенча кабул ителгән мөрәжәгатьләрен карау

18.1. Органнар, гражданнарның үз эшчәнлекләре турында мәгълүмат алуга хокукларын тормышка ашыруны тәмин итү, шулай ук гражданнарның мөрәжәгатьләрен кабул итү өчен, "турыдан-туры линия" һәм "кайнар линия" эшен оештыра алалар.

18.2. Органнар тарафыннан "турыдан-туры линия" һәм "кайнар линия" телефоннары буенча кабул ителгән мөрәжәгатьләр РФ һәм ТР законнары һәм элегә Тәртип белән билгелэнгән срокларда теркәлергә тиеш.

18.3. "Турыдан-туры линия" һәм "кайнар линия" телефоннары буенча гражданнар мөрәжәгатьләрен кабул итүгә вәкаләтле органның вазыйфай заты, гражданның мөрәжәгатен терки, контактлы телефон һәм (яисә) электрон почта адресын (булган очракта), мәсьәләнен асылы, мөрәжәгать керү датасы һәм вакытын күрсәтеп, мөрәжәгать итүчененен электрон карточкасын формалаштыра.

18.4. Электрон карточкадагы белешмәләр мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләренә хәл итү компетенциясенә ия булган органнарга жибәрелә.

18.5. "Турыдан-туры линияләр" һәм "кайнар линияләр" эше органнар кабул иткән норматив хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

19. Гражданнарның күмәк мөрәжәгатькә язмача җавап алу хокукына өстәмә гарантияләр

19.1. Гражданнарның күмәк мөрәжәгатенә язма җавап, җавап алучы буларак мөрәжәгатьтә күрсәтелгән затка яки мөрәжәгатькә кул куйган гражданнар коллективы вәкиленә жибәрелә.

19.2. Әгәр коллектив мөрәжәгатьтә җавап алучы билгеләнмәгән булса, мөрәжәгать итүчеләр исемлегендә яшәү урынын күрсәткән беренче гражданды жибәрелә.

19.3. Коллектив мөрәжәгатькә җавап жибәрү турындагы үтенеч берничә мөрәжәгать итүче (кул куелган) зат тарафыннан белдерелгән очракта, җавапның күчermәсе аларның һәркайсына күрсәтелгән почта адреслары буенча жибәрелә.

20. Коррупциягә каршы юнәлешле фактлар буенча гражданнарның

мөрәжәгатьләрен карау

20.1. 2008 елның 25 декабрендәге "Коррупциягә каршы тору турында" 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм 2006 елның 4 маендагы "Татарстан Республикасында коррупциягә каршы тору турында" 34-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә

гражданнар коррупция юнәлешендәге фактлар буенча мөрәжәгатьләре органнарга жибәргә хокуклы.

20.2. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре үз эченә коррупция һәм янап акча алу, гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен кысу, хезмәт тәртибенә карата таләпләрне бозу, шулай ук хезмәт урыныннан явызларча файдалану билгеләре булган башка гамәлләр кылу фактлары турында мәгълүматны ала.

20.3. Кергән мөрәжәгатьтә эзерләнгән торган, эшләнгән торган яки хокукка каршы гамәл, шулай ук аны эзерли торган, эшли торган яки кылган зат турында мәгълүматлар булганда, мондый мөрәжәгать аларның компетенциясе нигезендә хокук саклау органнарына жибәрелә.

20.4. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләүче вазыйфай затлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә хезмәт мәгълүматларының һәм конфиденциаль характердагы белешмәләренең сакланышы өчен билгеләнгән тәртиптә шәхси җаваплылык тоталар.

20.5. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү тәртибе органнарның норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

21. Мөрәжәгатьләр белән эшләү торышын тикшерү һәм аларны карап тикшерү.

Мөрәжәгатьләрдә булган мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

21.1. Органнар һәм вазыйфай затлар үз компетенциясе чикләрендә мөрәжәгатьләре карау тәртибенең үтәлешен тикшереп торалар, килә торган мөрәжәгатьләренең эчтәлеген анализлыйлар, гражданнарның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен үз вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чаралар күрә.

21.2. Һәр яртыеллык нәтижәләре буенча гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә һәм аларны карауга анализ ясала. Әлеге анализ буенча хисап Әлки муниципаль районының интернет-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында <http://alkeevskiy.tatarstan.ru/> веб-адрес буенча урнаштырыла.

21.3. Авторга нәтижәләр турында җавап бирү таләп ителгән язма мөрәжәгатьләр, шулай ук гражданнарны шәхси кабул итүдәге мөрәжәгатьләр яисә тиешле орган яисә вазыйфай зат таләбе буенча бирелгән барлык мәгълүмат үтәлү сроклары буенча тикшерелеп торырга тиеш.

21.4. Еллык хисап эзерләгәндә гражданнарның мөрәжәгатьләре керүгә йогынты ясый торган сәбәпләрне ачыклау һәм бетерү максатларында, гражданнар мөрәжәгатьләре гомумиләштерә һәм анализлау уздырыла. Күрсәтелгән анализда кергән, янадан адресланган һәм каралган язма мөрәжәгатьләр, электрон документ рәвешендәге мөрәжәгатьләр, шәхси кабул итүдә кабул ителгән гражданнар саны, гражданнарны шәхси кабул итү һәм күчмә кабул итү буенча вәкаләтле затлар, мөрәжәгатьләр тематикасы турында мәгълүмат булырга тиеш.

21.5. Мөрәжәгатьләр белән эшләүнең торышы (гражданның кәргән мөрәжәгатьләргә анализ) муниципаль район Башлыгының еллык һисабында чагыла һәм Интернет челтәрендәге Өлкә муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

22. Өлеге тәртипне бозган өчен жаваплылык.

22.1. Өлеге тәртипне бозуда гаепле затлар законнарда каралган жаваплылыкка ия.